

законодавства і змінюються відповідно до сучасних умов і ситуацій на ринку “живого товару”, транснаціональна злочинність постійно знаходить все нові й нові шляхи і способи вчинення цього злочину, незважаючи на розмаїття нормативно-правових актів, покликаних боротися з торгівлею людьми, ситуація у цій сфері продовжує погіршуватися.

1. Буряк М.Ю. Торгівля людьми і боротьба з нею : монографія / М.Ю. Буряк. – Владивосток, 2006. – С. 114–115.

2. Топчій А. Нелегальна трудова міграція та торгівля людьми. Висвітлення проблеми у ЗМІ / А. Топчій. – К., 2008. – С. 99.

3. Конвенція про права дитини (прийнята 20.11.1989 Резолюцією 44/25 Генеральною Асамблеєю ООН) // Збірка міжнародних договорів СРСР. – 1993. – Вип. XLVI. – С. 242–257.

Поливанюк Василь Дмитрович
ст. викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД НАДАННЯ ПРИВАТНИХ ДЕТЕКТИВНИХ ПОСЛУГ

У багатьох зарубіжних країнах (Сполучених Штатах Америки, Великобританії, Франції, Італії тощо) приватна детективна (розшукова) діяльність використовується з метою збільшення можливості громадян (юридичних осіб) у захисті своїх законних прав та інтересів і врегульована нормами національного законодавства.

Так, у Сполучених Штатах Америки виділяють три основних види приватних правоохоронних організацій: розшукові бюро, охоронні агентства, служби безпеки в різних промислових та комерційних структурах. Питання правової регламентації діяльності недержавних служб безпеки належить до юрисдикції штатів, тому у США немає єдиного федерального закону про приватну детективну діяльність, тобто її нормативно-правове регулювання здійснюється у кожному штаті окремо (у переважній більшості штатів для здійснення детективних функцій необхідна спеціальна ліцензія, яка видається органами влади певного штату, і за умов наявності такої ліцензії детектив має право займатися охоронно-розшуковою діяльністю (залежно від класу ліцензії) тільки на території того штату, де він отримав ліцензію) [1, с. 33].

До основних видів діяльності приватних розшукових бюро у США належать:

- збирання інформації про злочини або погрози стосовно уряду США й окремих штатів;
- встановлення біографічних та інших даних на окремих громадян, організації, підприємства тощо;
- розшук зниклих осіб, загубленого або викраденого майна;
- пошук свідків і збирання доказів для правоохоронних і судових

органів. [2, с. 8; 3; 4].

У Великій Британії, починаючи з 90-х років минулого століття, уряд країни неодноразово ставив питання перед парламентом про необхідність введення обов'язкової реєстрації приватних детективів з обов'язковою спеціальною перевіркою за обліками поліції. Парламентом було підготовлено ряд законопроектів про обов'язкову реєстрацію кваліфікованих приватних детективів. У 2001 році був ухвалений закон, який ввів обов'язкове ліцензування приватної детективної діяльності, а відповідно, і реєстрацію приватних детективів. Із прийняттям цього закону був створений спеціальний орган, який здійснює ліцензування та перевірку приватної детективної діяльності, – Орган індустріальної безпеки Великобританії [5, с. 252; 6], який із травня 2015 року почав діяти у структурі британського Міністерства внутрішніх справ.

Детективні агентства Великобританії мають право надавати такі послуги:

- розробка заходів безпеки за контрактами з урядовими органами;
- ведення переговорів з терористами, які захопили заручників;
- виконання завдань клієнтів щодо спостереження за їхніми близькими родичами;
- виявлення факторів подружньої зради;
- установлення фінансового становища і кредитоспроможності майбутніх партнерів у бізнесі [2, с. 9].

Приватний детектив у Великобританії має достатньо широкий вибір технічних засобів для здійснення своєї діяльності. Крім того, детективу доступна навіть криміналістична лабораторія поліції Лондона. Особи, які пройшли перевірку в державних органах на добропорядність і професійну придатність, мають право доступу до центрального національного поліцейського комп'ютера, за допомогою якого щоденно видається до 120 тисяч довідок за запитами про правопорушників.

Крім того, приватний детектив у цей час може легко, не порушуючи закону, отримати відомості щодо підданих країни. Наприклад, є термінали, через які на цілком законних підставах можна отримати доступ щонайменше до 100 баз даних, у тому числі й до комп'ютеризованого довідника компанії «British Telecom», а також до повного поіменного списку британських виборців і судових дос'є. Також звернемо увагу на те, що близько 70 % англійських приватних детективів раніше працювали в поліції.

Це, у свою чергу, обумовлює той факт, що у Великобританії підтримується дуже тісне інформаційне співробітництво між приватними детективними агентствами та державними правоохоронними органами (поліцією) під час розслідування злочинів та захисту прав і свобод громадян [5, с. 253].

В Італії приватна детективна діяльність регулюється розділом IV (ст. 133–141) Кодексу законів про громадську безпеку 1931 року. Державні органи, юридичні та приватні особи в Італії мають право звертатися з метою здійснення розслідування або отримання будь-якої інформації, що їх цікавить, у приватні детективні бюро (служби, агентства) [2, с. 11; 5, с. 257; 7].

Основними напрямками діяльності приватних детективів Італії є такі:

- розслідування у приватному секторі (захист честі та гідності особи, збір доказів);

– розслідування у сфері комерційної діяльності компаній (щодо підробок товарних знаків, патентів, продукції, розповсюдження комерційної таємниці);

– розслідування у сфері торговельної діяльності (недостачі, порушення бухгалтерської звітності);

– розслідування у страховій сфері (шахрайство щодо страхових випадків, дорожньо-транспортних пригод тощо);

– розслідування у кримінальній сфері (збір інформації та доказів у рамках захисту особи у кримінальному провадженні);

– розслідування у сфері обігу комерційної інформації (оцінка ризиків, кредитоспроможності, кандидатів на роботу за умови дотримання принципів недоторканності приватного життя особи) [2, с. 11; 8].

Діяльність приватних детективів у Франції регулює закон "Про організацію професії приватного детектива" ("Organisant la profession de détective privé") від 19 липня 1991 року, з останніми доповненнями та змінами, що набрали чинності у 2006 році [5 с. 254; 9].

Основними видами діяльності приватних детективів у Франції є такі:

– вирішення сімейних конфліктів (справи про зраду, насилля в сім'ї);

– вирішення трудових спорів (незаконне звільнення, розкриття комерційної таємниці, недоброчесна конкуренція);

– вирішення економічних справ (бізнес-ризиків, вивчення кандидатів на роботу, контроль персоналу);

– вирішення фінансових питань у приватному секторі (кредитні історії клієнтів, справи про спадщину);

– вирішення організаційних бізнес-питань (вивчення конкурентів, здійснення заходів безпеки бізнес-структури, правова підтримка підприємницької діяльності);

– вирішення страхових справ;

– збір інформації в інтересах клієнта у кримінальних справах [2, с. 254–255; 9].

1. Крысин А.В. Безопасность предпринимательской деятельности / А. В. Крысин. – М. : Финансы и статистика, 1996. – С. 33.

2. Бугайчук К. Л. Институт приватних детективів за кордоном : порівняльно-правовий аналіз / К. Л. Бугайчук // Право і Безпека. – 2016. – № 1. – С. 7–12.

3. How to Become a Private Investigator [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lowkeypi.com/how-to-become-a-private-investigator>.

4. A State by State Guide on How to Become a Private Investigator [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://privateinvestigatoredu.org>.

5. Черков В. О. Приватна детективна діяльність в розвинутих країнах світу / В.О. Черков, П.О. Попов // Вісник Луганського держ. ун-ту внутр. справ імені Е. О. Дідоренка. – 2010. – Вип. 2. – С. 248–259.

6. Regulation of Private Investigations // Security Industry Authority [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sia.homeoffice.gov.uk/Pages/licensing-private-investigations.aspx>.

7. Vademecum operativo: Disposizioni operative per l'attuazione del Decreto Ministeriale 1.12.2010, nr. 269, in materia di capacita tecnica e qualita dei servizi degli istituti di vigilanza ed investigazione private. – 59 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

8. <http://img.poliziadistato.it/docs/VADEMECUM%20OPERATIVO%20definitivo.pdf>.

9. Investigatore privato (ordinamento italiano) // Wikipedia : l'enciclopedia libera [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://it.wikipedia.org/wiki/Investigatore_privato_\(ordinamento_italiano\)](https://it.wikipedia.org/wiki/Investigatore_privato_(ordinamento_italiano)).

10. Про організацію професії приватного детектива : Закон Франції ("Organisant La profession de détective privé") ст. 1: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vigilis.be/upload/documents/wetPrivDecFR.pdf>.

11. La profession en 53 points essentiels // Centre d'information sur les détectives et enquêteurs privés [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ufedp.online.fr/detectiv>.

Сіроштан Юрій Володимирович
завідувач кафедри правових дисциплін
Криворізького факультету Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ (МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД)

Потреба в удосконаленні системи професійної підготовки працівників Національної поліції України актуалізує вивчення досвіду інших країн. У кожній країні існує своя унікальна система підготовки відповідних фахівців для поліції, що склалася під впливом територіальних, історичних, політичних, соціально-економічних чинників і особливостей національних правових систем.

Щоб визначити місце відомчих навчальних закладів МВС у нових умовах, їх роль у реформуванні поліції, поглянемо спочатку на чинний стан речей у цій сфері.

Отже, крім вищого навчального закладу центрального значення – Національної академії внутрішніх справ, при МВС діють ще Харківський, Дніпропетровський, Львівський та Одеський університети внутрішніх справ, а також Донецький юридичний інститут. Загалом маємо шість вищих навчальних закладів, які спрямовані на надання вищої освіти поліцейським.

Втім, Національна академія внутрішніх справ здійснює підготовку не лише юристів, а й психологів. А, скажімо, Харківський національний університет внутрішніх справ пропонує отримати освіту за спеціальностями не лише «право» і «психологія», а також: «фінанси, банківська справа та страхування», «кібербезпека», «правоохоронна діяльність». Навчання відбувається як на денній, так і на заочній формі.

Кожен з названих вищих навчальних закладів також пропонує навчання в аспірантурі та захист дисертацій у спеціалізованих вчених радах.

Отже, як бачимо, у загальному плані діяльність вказаних відомчих «поліцейських» ВНЗ мало чим відрізняється від звичайних навчальних закладів. При цьому переважна більшість викладачів усіх вишів МВС мають звання поліцейських, користуються усіма пільгами та соціальними гарантіями разом зі слідчими, патрульними, дільничними, оперативними співробітниками.

На сьогодні у Законі міститься положення про те, що підготовку